

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikulumu i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu

OSNOVNI PODATCI

Ime i prezime	Dalia Kager
Zvanje	Dipl. učitelj s pojačanim programom iz nastavnog predmeta Informatika
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	OŠ Eugena Kvaternika, Velika Gorica i OŠ Pavao Belas, Brdovec
Adresa elektroničke pošte	dalia.kager@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	Elektroničko nasilje
Predmet (ili međupredmetna tema)	Informatika
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	
Razred	6.

OBVEZNI ELEMENTI

Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	D. 6. 2 Nakon šeste godine učenja predmeta informatika u domeni e-društvo učenik prepoznaće vrste elektroničkoga nasilja, analizira ih i odabire preventivne načine djelovanja za različite slučajeve elektroničkoga nasilja.
Tijek nastavnog sata	Učenici u uvodnoj motivacijskoj aktivnosti u paru ili u grupi igraju igru uparivanja u kojoj je potrebno spojiti opise različitih vrsta elektroničkog nasilja s njihovim nazivima . Nakon završene igre ukratko komentiraju s učiteljem/nastavnikom koji su im od tih oblika virtualnog nasilja poznati, a za koje nisu nikada prije čuli.

	<p>Učitelj provodi anonimnu anketu pomoću nekog online alata (Mentimeter, MS Office Forms ili neke mreže koju nastavnik koristi za rad s učenicima, npr. Edmodo, MS Teams i sl.) u kojem su učenicima postavljena dva pitanja:</p> <p>1. <i>Jesi li ikada doživio/doživjela električko nasilje?</i> i 2. <i>Jesi li ikada nekome drugom učinio/učinila nešto što možemo ubrojiti u bilo koji oblik električkog nasilja?</i></p> <p>Učitelj prikazuje učenicima rezultate anonimne ankete te kratko raspravlja o njima. Cilj ove aktivnosti je osvještavanje uloge zlostavljanog i zlostavljača na mreži.</p> <p>Učenici zatim gledaju kratki interaktivni video o električkom nasilju, odgovaraju na postavljena pitanja tijekom gledanja videozapisa prilikom čega se izvodi vrednovanje za učenje.</p> <p>Učenici se dijele u grupe (4-6 učenika), te na jednom računalu pokreću interaktivni sadržaj u kojemu im se nasumičnim odabirom prikazuje ime nekog izmišljenog djeteta, njegov hobi/osobina i oblik zlostavljanja na mreži. Učenici u grupi/paru smišljaju priču o električkom nasilju temeljenu na odabranom prijedlogu s interaktivnog kotača i smišljaju rješenje.</p> <p>Prezentiraju (izlaganjem ili igranjem uloga) drugim grupama svoje primjere. Ostale grupe učenika mogu se uključiti sa svojim prijedlozima o načinu rješavanja tog problema.</p> <p>Na kraju sata učenici pristupaju samovrednovanju pomoću obrasca koji im je dostupan u papirnatom ili digitalnom obliku.</p> <p>Za domaću zadaću učenici igraju neku od predloženih igara s portala Pet za net po izboru učitelja.</p>
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	<p>Učenici imaju aktivnu ulogu tijekom cijelog nastavnog sata.</p> <ol style="list-style-type: none">1. <u>Uvod – 7 min</u> U uvodnoj aktivnosti uparivanja suradnički rješavaju postavljeni problem. Aktivnost je motivirajuća jer se među pojmovima sigurno nalaze neki oblici nasilja koji su učenicima poznati, a oni koji su im eventualno nepoznati, pobudit će znatiželju za daljnji rad.2. <u>Rasprava – 3 min</u> U drugoj aktivnosti učenici kratko raspravljaju o oblicima električkog nasilja. Učitelj vodi raspravu i postavlja učenicima pitanja: <i>Za koje od ovih oblika nasilja ste čuli i poznati su vam? Što vam je novo?</i>3. <u>Anketa – 5 min</u>

	<p>U trećoj aktivnosti učitelj pokreće anketni upitnik (izrađen pomoću nekog digitalnog alata kao što je Mentimeter, MS Forms i sl.) u kojem učenici odgovaraju na postavljena pitanja:</p> <ol style="list-style-type: none">1. <i>Jesi li ikada doživio/doživjela električko nasilje?</i> i2. <i>Jesi li ikada nekome drugom učinio/učinila nešto što možemo ubrojiti u neki od oblika električkog nasilja?</i> <p>Učitelj prikazuje rezultate ankete učenicima i kratko ih zajednički analiziraju.</p> <p>4. Interaktivni video – 5 min Učenici gledaju interaktivni video te tijekom gledanja odgovaraju na postavljena pitanja ili pregledavaju dodatne digitalne sadržaje. To je ujedno i aktivnost u kojoj se izvodi vrednovanje za učenje. Na samom kraju videozapisa učenici mogu provjeriti koliko bodova su skupili tijekom gledanja filma, odnosno koliko su uspješno upamtili ključne pojmove vezane uz temu.</p> <p>5. Osmišljavanje primjera električkog nasilja – 10 min Peta aktivnost omogućuje učenicima da primijene ono što znaju i su naučili - u paru ili u grupama od 4-6 učenika pristupaju digitalnom interaktivnom sadržaju u kojem pokreću kotač u kojem se tada nasumičnim odabirom ispišu ime nekog izmišljenog djeteta, njegov hobi i oblik zlostavljanja na mreži. Učenici u grupi/paru smišljaju priču o električkom nasilju i smišljaju rješenje situacije, odnosno problema.</p> <p>6. Predstavljanje primjera – 10 min U šestoj, završnoj aktivnosti parovi/grupe predstavljaju svoju priču o električkom nasilju ostalima te nude prijedlog rješenja. Ovu aktivnost mogu izvesti i igranjem uloga. Ostale grupe mogu se uključiti sa svojim prijedlozima o načinu rješavanja problema električkog nasilja.</p> <p>7. Završna aktivnost – 5 min Samovrednovanje prema obrascu kojeg učitelj distribuiru učenicima u papirnatom ili digitalnom obliku.</p> <p>Domaća zadaća za učenike (opcionalno) - igranje nekih od predloženih igara s portala <i>Pet za net</i> kao priprema za sljedeći nastavni sat.</p> <p>Prijedlog projektnog zadatka: izrada stripa na temu električkog nasilja kojeg učenici izrađuju na sljedećem nastavnom satu u svrhu vrednovanja naučenog.</p> <p>Učitelj vodi i nadzire tijek izvođenja aktivnosti, vodi računa o organizaciji nastavnog procesa, ekonomizira vrijeme potrebno za izvođenje aktivnosti i priprema materijale za rad. Njegova je uloga da postavlja pitanja koja traže promišljanje učenika, dijeli učenike u grupe, daje pristup potrebnim sadržajima za rad, pomaže savjetima ili upućuje učenike na dodatne sadržaje vezane uz temu.</p>
--	--

Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	Digitalni interaktivni sadržaji: uparivanje naziva i opisa vrsta električnog nasilja, interaktivni video sa zadacima i poveznica na interaktivne sadržaje - hotspot slika s uputama što učiniti u slučaju nasilja; dijaloške kartice koje objašnjavaju zakonske posljedice za počinjenje nekog od oblika električnog nasilja, interaktivni kotač za grupnu aktivnost u kojoj učenici smisljavaju primjere i predlažu rješenja problema, obrazac za samovrednovanje i vršnjačko vrednovanje.
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	Vrednovanje za učenje: promatranje učenika za vrijeme rada; ciljna propitivanja za provjeru razumijevanja; pitanja za razumijevanje sadržaja postavljena u interaktivnom videozapisu Vrednovanje kao učenje: samovrednovanje (poveznica na obrazac); vršnjačko vrednovanje (poveznica na obrazac) Vrednovanje naučenog: projektni zadatak - izrada digitalnog stripa (kriteriji vrednovanja za učitelje)
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	Zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja: <ul style="list-style-type: none">- anonymni anketni upitnik (jesi li ikad doživio/doživjela zlostavljanje i jesи li ikad nekome drugom učinio/učinila nešto što možemo ubrojiti u bilo koji oblik električnog nasilja?) Problemski zadatak i zadatak za poticanje kreativnosti: <ul style="list-style-type: none">- osmišljavanje primjera električnog zlostavljanja pomoću interaktivnog kotača te predlaganje rješenja- izrada digitalnog stripa na temu električnog nasilja

DODATNI ELEMENTI¹

Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	Hrvatski jezik A. 6. 1 Učenik razgovara i raspravlja o svakodnevним događajima i vlastitim interesima te ih povezuje s pročitanim i poslušanim tekstovima, primjenjuje vještine aktivnoga slušanja i poštuje pravila uljudnoga ophođenja. A. 6. 2 Učenik aktivno sluša tekst, sažima podatke u bilješke i objašnjava značenje teksta u cjelini A. 6. 3 Učenik oblikuje i govori tekstove jednostavnih pripovjednih i opisnih struktura u skladu s temom i prema smjernicama. B. 6. 5 Učenik se stvaralački izražava prema vlastitome interesu potaknut različitim iskustvima i doživljajima tijekom učenja i poučavanja. Likovna kultura B.6.2 Učenik prepoznaće redoslijed etapa stvaralačkoga procesa te analizira i kritički propituje svoj likovni/vizualni rad i radove drugih učenika. MPT ZDRAVLJE B.3.2.B Prepoznaće stres kao važan čimbenik u narušavanju mentalnog zdravlja. MPT OSOBNI I SOCIJALNI RAZVOJ A 3. 1. Razvija sliku o sebi. A 3. 2. Upravlja emocijama i ponašanjem. A 3. 3. Razvija osobne potencijale.
--	--

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodičkih preporuka.

	<p>B 3. 1. Obrazlaže i uvažava potrebe i osjećaje drugih. B 3. 3. Razvija strategije rješavanja sukoba. C 3. 1. Razlikuje sigurne od rizičnih situacija i ima razvijene osnovne strategije samozaštite. C 3.2. Prepoznaje važnost odgovornosti pojedinca u društvu.</p> <p>MPT Uporaba IKT</p> <p>A 3. 2. Učenik se samostalno koristi raznim uređajima i programima. A 3. 3. Učenik aktivno sudjeluje u oblikovanju vlastitoga sigurnog digitalnog okružja. A 3. 4. Učenik analizira utjecaj tehnologije na zdravlje i okoliš.</p> <p>MPT Učiti kako učiti</p> <p>A 3. 2. Učenik se koristi različitim strategijama učenja i primjenjuje ih u ostvarivanju ciljeva učenja i rješavanju problema u svim područjima učenja uz povremeno praćenje učitelja. A 3. 3. Učenik samostalno oblikuje svoje ideje i kreativno pristupa rješavanju problema. A 3. 4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja.</p> <p>MPT GRAĐANSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE</p> <p>A 3. 3. Promiče ljudska prava. A 3. 5. Promiče ravnopravnost spolova. C 3. 3. Promiče kvalitetu života u lokalnoj zajednici.</p>
Aktivnosti u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	Aktivnost u kojoj učenici osmišljavaju primjer elektroničkog zlostavljanja pomoću interaktivnog kotača te predlažu rješenje zahtijeva komunikacijske vještine i vještine izražavanja misli i ideja. Također, pri prezentiranju do izražaja dolaze dramske vještine ako su učenici odabrali igranje uloga.
Aktivnosti koje obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	Aktivnosti omogućuju uključivanje učenika s teškoćama, inkluziju kroz rad u grupi i parovima. Sadržaji za učenje su digitalni, pa su dostupni učenicima za ponovno pregledavanje. Prilikom izrade digitalnog stripa učenici s poteškoćama mogu na prijedlog učitelja strip izraditi u nekom primjerom web alatu te tako maksimalno ostvariti svoj potencijal. Uz to, prikaz svih digitalnih sadržaja koji su predviđeni za korištenje lako se prilagođava individualnim potrebama učenika (primjerice učenika s disleksijom ili slabovidnih učenika).
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Aktivnost u kojoj učenici osmišljavaju primjer elektroničkog zlostavljanja pomoću interaktivnog kotača te predlažu rješenje zahtijevaju više razine kognitivnih procesa odnosno od učenika zahtijevaju da rješavaju neki problem i da kreativno misle. Također, učenici imaju aktivnu ulogu u svim aktivnostima (uparivanje, interaktivni video) što je poticajno darovitim učenicima jer omogućavaju aktiviranje viših kognitivnih procesa i ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda na višoj razini. Prilikom izrade digitalnog stripa, daroviti učenici mogu samostalno (na prijedlog učitelja) odabrati alat pomoću kojeg će izraditi strip što im osigurava veću kontrolu nad vlastitim učenjem te samostalnim i odgovornim odabirom digitalnih alata.

Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	<p>Učitelj vrednuje učeničke digitalne stripove izrađene na temu elektroničkog nasilja prema sljedećim kriterijima s kojima upoznaje i učenike:</p> <table border="1"><thead><tr><th>KRITERIJI</th><th>3 boda</th><th>2 boda</th><th>1 bod</th><th>0 bodova</th></tr></thead><tbody><tr><td>Navođenje vrsta elektroničkog nasilja</td><td>Učenik navodi 5 i više različitih vrsta elektroničkog nasilja.</td><td>Učenik navodi 3-4 različite vrste elektroničkog nasilja.</td><td>Učenik navodi 1-2 različite vrste elektroničkog nasilja.</td><td>Učenik ne navodi niti jednu vrstu elektroničkog nasilja.</td></tr><tr><td>Opis vrsta elektroničkog nasilja</td><td>Učenik u potpunosti točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.</td><td>Učenik u uglavnom točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.</td><td>Učenik u djelomično točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.</td><td>Učenik ne opisuje vrste elektroničkog nasilja.</td></tr><tr><td>Pravila dobrog ponašanja na internetu</td><td>Učenik navodi precizna i detaljna pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju u savjete kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.</td><td>Učenik navodi pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju većinu savjeta kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.</td><td>Učenik navodi pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju barem jedan od savjeta kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.</td><td>Učenik ne navodi niti jedno pravilo dobrog ponašanja na internetu.</td></tr></tbody></table> <p>Kriteriji su dostupni na ovoj poveznici u zasebnom dokumentu.</p>	KRITERIJI	3 boda	2 boda	1 bod	0 bodova	Navođenje vrsta elektroničkog nasilja	Učenik navodi 5 i više različitih vrsta elektroničkog nasilja.	Učenik navodi 3-4 različite vrste elektroničkog nasilja.	Učenik navodi 1-2 različite vrste elektroničkog nasilja.	Učenik ne navodi niti jednu vrstu elektroničkog nasilja.	Opis vrsta elektroničkog nasilja	Učenik u potpunosti točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.	Učenik u uglavnom točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.	Učenik u djelomično točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.	Učenik ne opisuje vrste elektroničkog nasilja.	Pravila dobrog ponašanja na internetu	Učenik navodi precizna i detaljna pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju u savjete kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.	Učenik navodi pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju većinu savjeta kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.	Učenik navodi pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju barem jedan od savjeta kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.	Učenik ne navodi niti jedno pravilo dobrog ponašanja na internetu.
KRITERIJI	3 boda	2 boda	1 bod	0 bodova																	
Navođenje vrsta elektroničkog nasilja	Učenik navodi 5 i više različitih vrsta elektroničkog nasilja.	Učenik navodi 3-4 različite vrste elektroničkog nasilja.	Učenik navodi 1-2 različite vrste elektroničkog nasilja.	Učenik ne navodi niti jednu vrstu elektroničkog nasilja.																	
Opis vrsta elektroničkog nasilja	Učenik u potpunosti točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.	Učenik u uglavnom točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.	Učenik u djelomično točno opisuje sve navedene vrste elektroničkog nasilja.	Učenik ne opisuje vrste elektroničkog nasilja.																	
Pravila dobrog ponašanja na internetu	Učenik navodi precizna i detaljna pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju u savjete kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.	Učenik navodi pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju većinu savjeta kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.	Učenik navodi pravila dobrog ponašanja na internetu koja obuhvaćaju barem jedan od savjeta kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti, kome prijaviti te kako se dobro ponašati na internetu.	Učenik ne navodi niti jedno pravilo dobrog ponašanja na internetu.																	
Projektni zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	Na sljedećem nastavnom satu učenici samostalno izrađuju strip na temu elektroničkog nasilja koji treba sadržavati stvarni ili izmišljeni primjer, a može biti i edukativan te sadržavati opis i vrste e-nasilja, načine prevencije i upute što učiniti ako se nasilje dogodi. Njihov digitalni strip treba sadržavati minimalno tri kadra koji će sadržavati: 1.) vrste elektroničkog nasilja; 2.) opis pojedine vrste elektroničkog nasilja, 3.) savjete i upute kako reagirati na elektroničko nasilje, kako ga spriječiti i kome ga prijaviti, odnosno pravila dobrog ponašanja na internetu (ne dijeliti lozinke s drugima, čuvati svoje i tuđe osobne podatke, ne dijeliti fotografije drugih bez njihova pristanka i sl.).																				

	<p>Učitelj upućuje učenike na dodatne sadržaje (udžbenik, izvori na internetu) gdje mogu pronaći potrebne informacije za izradu stripa.</p> <p>Učenici strip izrađuju pomoću nekog digitalnog alata za izradu stripa (npr. <i>MakeBeliefs Comix</i>, <i>Toondoo</i>, <i>Pixton</i>, <i>Storyboard That</i>) kojega odabiru u dogovoru s učiteljem (prema potrebama, interesima i sposobnostima učenika). Strip izrađuju tijekom sljedeća 2-3 nastavna sata, pri čemu su dva školska sata predviđena za izradu stripa, a jedan školski sat za vrednovanje učeničkih radova (vršnjačko vrednovanje i vrednovanje naučenog).</p> <p>Učenici nakon izrade digitalni strip pohranjuju u svoj e-portfolio i dijele s drugima u nekom od sustava za suradnju i komunikaciju, putem neke društvene mreže za obrazovanje (<i>Edmodo</i>, <i>MS Teams</i>, <i>Linoit</i>, <i>OneNote</i> i sl.) ili ih učitelj prikazuje putem projektora svim učenicima u razredu.</p> <p>Predstavljaju svoj rad drugim učenicima i vrednuju jedni druge uz naglasak na pozitivnu kritiku prema obrascu za vršnjačko vrednovanje. Primjer obrasca nalazi se u dokumentu na ovoj poveznici, a učitelj isti obrazac može učenicima učiniti dostupnim tako da im distribuira ispisani primjerak na papiru ili im proslijedi digitalnu inačicu obrasca koju će učenici ispunjavati na računalu.</p> <p>Rezultat projektnog zadatka je izložba radova učenika (u stvarnom (ispis na papiru te postavljanje na pano u informatičkoj učionici ili holu škole) ili virtualnom okruženju (na mrežnoj stranici škole)), a u svrhu edukacije drugih učenika i učitelja o temi električnog nasilja.</p>
Poveznice na multimedijijske i interaktivne sadržaje	<p>https://www.bookwidgets.com/play/FHQ2R8 - igra uparivanja (autorski sadržaj)</p> <p>https://h5p.org/node/515539?feed_me=nps – interaktivni video (autorski sadržaj baziran na videozapisu sa izvora:</p> <p>https://www.medijskapismenost.hr/pravila-lijepog-ponasanja-i-komuniciranja-na-internetu/</p> <p>https://h5p.org/node/516196?feed_me=nps - hotspot slika s uputama što učiniti u slučaju električnog nasilja (autorski sadržaj)</p> <p>https://h5p.org/node/516218?feed_me=nps - dijaloške kartice koje objašnjavaju zakonske posljedice za neke oblike električnog nasilja (autorski sadržaj)</p> <p>https://www.bookwidgets.com/play/CHSN77 - interaktivni kotač (autorski sadržaj)</p> <p>http://bit.ly/2Fv7al3 - obrazac za samovrednovanje (autorski sadržaj)</p> <p>http://bit.ly/2J1zymd - obrazac za vršnjačko vrednovanje (autorski sadržaj)</p> <p>http://bit.ly/32rGhhZ - kriteriji vrednovanja digitalnog stripa - za učitelje (autorski sadržaj)</p>
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	<p>http://kurikulum.petzanet.hr/VirtualnaUcionica/NJ?moduleid=3&unitid=1&subunitid=3</p> <p>https://www.medijskapismenost.hr/pravila-lijepog-ponasanja-i-komuniciranja-na-internetu/</p> <p>http://kurikulum.petzanet.hr/VirtualnaUcionica/Modul/3 - virtualna učionica <i>Pet za net</i></p> <p>Prijedlog interaktivnih igara za učenike na internetu:</p> <p>http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Igre/Modul3/2.3/index.html</p> <p>http://www.petzanet.hr/Portals/0/Kurikulum/Igre/Modul4/2.3/index.html</p> <p>Prijedlog web alata za izradu stripova:</p>

Ministarstvo
znanosti i
obrazovanja

	https://www.storyboardthat.com https://www.makebeliefscomix.com/Comix/# http://www.toondoo.com/ https://www.pixton.com/
--	--